

הלכות ערובין פרק ג

א. חלון שבין שתי חצרות אם יש בו ארבעה טפחים על ארבעה טפחים או יתר על זה, והיה קרוב מן הארץ בתוך עשרה טפחים, אפלו כלו למעלה מעשרה ומקצתו בתוך עשרה, או כלו בתוך עשרה ומקצתו למעלה מעשרה אם רצו יושבי שתי החצרות לערב כלן ערוב אחד, הרשות בידין, ויעשו כחצר אחת, ויטלטלו מזו לזו; ואם רצו, מערבין שני ערובין, אלו לעצמן ואלו לעצמן. היה החלון פחות מארבעה, או שהיה כלו למעלה מעשרה מערבין שני ערובין, אלו לעצמן ואלו לעצמן.

ב. במה דברים אמורים, בחלון שבין שתי חצרות; אבל שבין שני בתים, אפלו היה למעלה מעשרה. וכן חלון שבין בית לעליה אם רצו מערבין ערוב אחד, אף על פי שאין ביניהם סלם: והוא שיהיה בו, ארבעה על ארבעה. היה חלון עגול אם יש בו כדי לרבע בו ארבעה על ארבעה, הרי הוא כמربع.

ג. כותל שבין שתי חצרות, או מתבן שבין שתי חצרות פחות מעשרה טפחים מערבין ערוב אחד, ואין מערבין שנים. היה גבוה עשרה, או יתר על כן מערבין שני ערובין, אלו לעצמן ואלו לעצמן; ואם היה ביניהם סלם מכאן וסלם מכאן, הרי הן כפתח, ואם רצו, מערבין אחד. ואפלו היה הסלם זקוף וסמוך לכותל, שהרי אין יכולין לעלות בו עד שימשך ויתרחק מתחתיו מן הכותל הרי זה מתיר; ואפלו לא היה מגיע ראש הסלם לראש הכותל אם נשאר ביניהן פחות משלושה, הרי זה מתיר, ומערבין אחד, אם רצו.

ד. היה הכותל רחב ארבעה, ועשה סלם מכאן וסלם מכאן אף על פי שהסלמות מרחקות זה מזה אם רצו, מערבין אחד. אין ברחב הכותל ארבעה אם אין בין הסלמות שלושה, מערבין אחד; היה ביניהם שלושה, מערבין שנים.

ה. בנה מצבה על גבי מצבה בצד הכותל אם יש בתחתונה ארבעה, ממעט; אין בתחתונה ארבעה ואין בינה לבין העליונה שלושה, ממעט, ואם רצו, מערבין אחד. וכן במדרגות שלעץ שסמכן לכותל.

ו. כותל גבוה שבין שתי חצרות, וזיו יוצא באמצעיתו אם נשאר מן הזיו עד ראש הכותל פחות מעשרה, מניח סלם לפני הזיו, ומערבין אחד, אם רצו; אבל אם הניח הסלם בצד הזיו, אינו ממעט. היה הכותל גבוה תשעה עשר טפח מוציא זיו אחד באמצע, ומערבין אחד, אם רצו: שהרי מן הזיו עד הארץ פחות מעשרה, ומן הזיו עד ראש הכותל פחות מעשרה. היה הכותל גבוה עשרים טפח, צריך שני זיזין זה שלא כנגד זה, עד שיהיה בין הזיו התחתון ובין הארץ פחות מעשרה, ובין הזיו העליון ובין ראש הכותל פחות מעשרה; ומערבין אחד, אם רצו.

ז. דקל שחתכו וסמכו על ראש הכותל ועל הארץ מערבין אחד, אם רצו; ואינו צריך לקבועו בבנין. וכן הסלם כבדו קובעו, ואינו צריך לחברו בבנין. היו קשין מבדילין בין שתי החצרות, וסלם מכאן וסלם מכאן אין מערבין אחד: שהרי אין כף הרגל עולה בסלם, לפי שאין לו על מה יסמך. היה הסלם באמצע, וקשין מכאן וקשין מכאן אם רצו, מערבין שנים.

ח. הִיָּה אֵילָן בְּצַד הַכּוֹתֵל, וַעֲשֶׂהוּ סֶלֶם לַכּוֹתֵל אִם רָצוּ, מְעַרְבִין אֶחָד, הוּאִיל וְאֶסּוּר שֶׁבֶת, הוּא שְׁגָרָם לוֹ שְׁלֹא יַעֲלֶה בְּאֵילָן. עֲשֶׂה אֲשֶׁרָה סֶלֶם לַכּוֹתֵל אֵין מְעַרְבִין אֶחָד, מִפְּנֵי שְׁאֶסּוּר לַעֲלוֹת עָלֶיהָ מִן הַתּוֹרָה, שֶׁהִרִי הִיא אֶסּוּרָה בַּהֲנִיָּה.

ז. כּוֹתֵל שֶׁגְּבוּהָ עֲשָׂרָה, וּבֹא לְמַעֲטוֹ כְּדֵי לָעֲרֹב עֲרוּב אֶחָד אִם יֵשׁ בְּאֶרֶץ הַמַּעֲוֹט אַרְבַּעַת טַפָּחִים, מְעַרְבִין אֶחָד; סֵתֵר מִקְצַת הַכּוֹתֵל עַד שְׁנַתְמַעֲט מַעֲשָׂרָה צִדוֹ הַקָּצֵר, נוֹתְנִין אוֹתוֹ לְחֹצֵר זוֹ, וּשְׂאֵר הַכּוֹתֵל הַגְּבוּהָ, לְבֵין שְׁתֵּי הַחֲצֵרוֹת.

י. נִפְרֵץ הַכּוֹתֵל הַגְּבוּהָ שְׁבִינִיָּהֶן אִם הִיָּתָה הַפְּרָצָה עַד עֶשֶׂר אַמּוֹת, מְעַרְבִין שְׁנֵי עֲרוּבִין; וְאִם רָצוּ, מְעַרְבִין אֶחָד, מִפְּנֵי שֶׁהִיא כְּפֶתַח. וְאִם הִיָּתָה יֵתֵר מֵעֶשֶׂר מְעַרְבִין עֲרוּב אֶחָד, וְאֵין מְעַרְבִין שְׁנֵי עֲרוּבִין.

יא. הִיָּתָה הַפְּרָצָה פָּחוֹת מֵעֶשֶׂר, וּבֹא לְהַשְׁלִימָהּ לִיֵּתֵר מֵעֶשֶׂר חוֹקֵק בְּכּוֹתֵל גְּבוּהָ עֲשָׂרָה טַפָּחִים, וּמְעַרְבִין עֲרוּב אֶחָד; וְאִם בֹּא לִפְרֹץ לְכַתְּחֻלָּה פְּרָצָה יֵתֵר מֵעֶשֶׂר בְּכָל הַכּוֹתֵל, צָרִיךְ לִהְיוֹת גְּבוּהָ הַפְּרָצָה מְלֹא קוֹמָתוֹ.

יב. חֲרִיץ שְׁבִין שְׁתֵּי חֲצֵרוֹת, עֲמוּק עֲשָׂרָה וְרַחֵב אַרְבַּעַת אוֹ יֵתֵר מְעַרְבִין שְׁנֵי עֲרוּבִין; פָּחוֹת מִכָּאן מְעַרְבִין אֶחָד, וְאֵין מְעַרְבִין שְׁנַיִם. וְאִם מַעֲט עֲמוּקוֹ בַּעֲפֹר, אוֹ בְּצִרְרוֹת מְעַרְבִין אֶחָד, וְאֵין מְעַרְבִין שְׁנַיִם: שְׁסֵתֶם עֶפֶר וְצִרְרוֹת בְּחִרְיָן, מִבְּטָלִין הֵן. אֲבָל אִם מִלְּהוֹ תִּבֶּן, אוֹ קֶשׁ אֵינָן מִמַּעֲטִין, עַד שִׁיבְטֵל.

יג. וְכֵן אִם מַעֲט רָחֵב בְּלוּחַ אוֹ בְּקִנָּה שֶׁהוּא שֵׁיטוֹ בְּאֶרֶץ כָּל הַחֲרִיץ מְעַרְבִין אֶחָד, וְאֵין מְעַרְבִין שְׁנַיִם; וְכָל הַדָּבָר הַנִּטָּל בַּשֶּׁבֶת, כְּגוֹן הַסֵּל וְהַסֶּפֶל אֵין מִמַּעֲטִין בּוֹ, אֲלֹא אִם כֵּן חִבְרוּ בְּאֶרֶץ חִבּוּר שְׂאִי אֶפְשָׁר לְשַׁמְטוֹ עַד שִׁיחֲפֹר בְּדֶקֶר.

יד. נָתַן לוּחַ שֶׁרַחֵב אַרְבַּעַת טַפָּחִים עַל רַחֵב הַחֲרִיץ, מְעַרְבִין אֶחָד; וְאִם רָצוּ, מְעַרְבִין שְׁנֵי עֲרוּבִין. וְכֵן שְׁתֵּי כְּצוּצָטְרָאוֹת זוֹ כֹּנֶגֶד זוֹ אִם הוּא שֵׁיט לוּחַ שֶׁרַחֵב אַרְבַּעַת טַפָּחִים מִזֹּו לְזוֹ, מְעַרְבִין עֲרוּב אֶחָד; וְאִם רָצוּ, מְעַרְבִין שְׁנֵי עֲרוּבִין, אֵלּוֹ לַעֲצֹמָן וְאֵלּוֹ לַעֲצֹמָן.

טו. הָיוּ זֶו בְּצַד זֶו, וְאֵינָן בְּשׁוּוֹה אֲלֹא אַחַת לְמַעַלָּה מִחִבְרָתָהּ אִם יֵשׁ בִּינֵיהֶן פָּחוֹת מִשְׁלוֹשָׁה טַפָּחִים, הִרִי הֵן כְּכֹצוּצָטְרָה אַחַת; וְאִם יֵשׁ בִּינֵיהֶם שְׁלוֹשָׁה אוֹ יֵתֵר, מְעַרְבִין אֵלּוֹ לַעֲצֹמָן וְאֵלּוֹ לַעֲצֹמָן.

טז. כּוֹתֵל שְׁבִין שְׁתֵּי חֲצֵרוֹת שֶׁהוּא רַחֵב, וְהָיָה גְּבוּהָ מֵעֲשָׂרָה טַפָּחִים מִחֲצֵר זֶו וְשׁוּוֹה לְקֶרֶקַע חֲצֵר שְׁנִיָּה נּוֹתְנִין רָחֵב לְבִנֵּי הַחֲצֵר שֶׁהוּא שׁוּוֹה לָהֶן, וַיַּחֲשֵׁב מִחֲצָרָן: הוּאִיל וְתִשְׁמִישׁוֹ בְּנַחַת לְאֵלּוֹ וְתִשְׁמִישׁוֹ בְּקֶשֶׁה לְאֵלּוֹ, נוֹתְנִין אוֹתוֹ לְאֵלּוֹ שֶׁתִּשְׁמִישׁוֹ לָהֶן בְּנַחַת. וְכֵן חֲרִיץ שְׁבִין שְׁתֵּי חֲצֵרוֹת, עֲמוּק עֲשָׂרָה טַפָּחִים מִצֵּד חֲצֵר זֶו וְשׁוּוֹה לְקֶרֶקַע חֲצֵר שְׁנִיָּה נּוֹתְנִין רָחֵב לְחֹצֵר שֶׁהוּא שׁוּוֹה לוֹ: מִפְּנֵי שֶׁתִּשְׁמִישׁוֹ נַחַת לָזֶה וְקֶשֶׁה לָזֶה, נוֹתְנִין אוֹתוֹ לְאֵלּוֹ שֶׁתִּשְׁמִישׁוֹ לָהֶן בְּנַחַת.

יז. הָיָה הַכּוֹתֵל שְׁבִין שְׁתֵּי הַחֲצֵרוֹת נִמּוּךְ מִחֲצֵר הָעֲלִיוֹנָה, וְגְבוּהָ מִחֲצֵר הַתַּחְתּוֹנָה, שְׁנִמְצָאוּ בְּנֵי הָעֲלִיוֹנָה מִשְׁתַּמְּשִׁין בְּעֵבְיוֹ עַל יְדֵי שְׁלִשּׁוּל, וּבְנֵי הַתַּחְתּוֹנָה מִשְׁתַּמְּשִׁין בְּעֵבְיוֹ עַל יְדֵי זְרִיקָה שְׁנִיָּהֶן אֶסּוּרִין בּוֹ, עַד שִׁיעָרְבוּ שְׁתֵּיהֶן עֲרוּב אֶחָד; אֲבָל

אם לא עָרְבוּ אֵין מְכַנִּיסִין מַעֲבֵי כּוֹתֵל זֶה לְבָתִּים, וְאֵין מוֹצִיאִין מִהַבְּתִים לְעָבִיו.

יח. שְׁנֵי בָתִּים שְׂבִינִיהֶן חֲרָבָה שְׁהִיא רְשׁוּת הַיָּחִיד אִם יְכוּלִין שְׂבִינֵיהֶם לְהַשְׁתַּמֵּשׁ בַּחֲרָבָה עַל יְדֵי זְרִיקָה, אוֹסְרִין זֶה עַל זֶה; וְאִם הָיָה תַשְׁמִישָׁהּ לְזֶה בְּנַחַת, וְהָאֲחֵר אֵינוֹ יְכוּל לְזַרֵּק לָהּ מִפְּנֵי שְׁהִיא עֲמוּקָה מִמָּנָה הָרִי זֶה שְׁהִיא לוֹ בְּנַחַת, מִשְׁתַּמֵּשׁ בָּהּ עַל יְדֵי זְרִיקָה.

יט. כָּל גִּגּוֹת הָעִיר, אֵף עַל פִּי שְׁזָה גְבוּהָ וְזֶה נִמּוּךְ, עִם כָּל הַחֲצֵרוֹת, עִם כָּל הַקְּרָפּוֹת שֶׁהִקְפּוּ שְׁלֹא לְשֵׁם דִּירָה שְׂאִין בְּכָל אֶחָד מֵהֶן יִתֵּר עַל בֵּית סָאתִים, עִם עֲבֵי הַכּוֹתָלִים שְׂבִין הַחֲצֵרוֹת, עִם הַמְּבֹאוֹת שִׁישׁ לָהֶן לְחִי אוֹ קוֹרָה בָּלָן, רְשׁוֹת אַחַת הֵן; וּמִטְּלָטְלִין בְּכָלֶן בְּלֹא עֲרוֹב, כָּלִים שֶׁשָּׁבְתוּ בְּתוֹכָן, אֲבָל לֹא כָלִים שֶׁשָּׁבְתוּ בְּתוֹךְ הַבֵּית, אֲלֹא אִם כֵּן עָרְבוּ.

כ. פִּיצָד: כָּלִי שֶׁשָּׁבַת בְּתוֹךְ הַחֲצֵר בֵּין עָרְבוּ אֲנָשֵׁי הַחֲצֵר, בֵּין לֹא עָרְבוּ מִתֵּר לְהַעֲלוֹתוֹ מִן הַחֲצֵר לָגָג, אוֹ לְרֹאשׁ הַכּוֹתֵל, וּמִן הָגָג לָגָג אַחֵר הַסָּמוּךְ לוֹ אִפְּלוּ הָיָה גְבוּהָ מִמֶּנּוּ כָּל שְׁהוּא אוֹ נִמּוּךְ, וּמִן הָגָג הָאֲחֵר לְחֲצֵר שְׂנִיָּה, וּמִחֲצֵר שְׂנִיָּה לָגָג שְׁלִישִׁי שֶׁלְחֲצֵר שְׁלִישִׁית, וּמִגָּג שְׁלִישִׁי לְמָבוּי, וּמִן הַמָּבוּי לָגָג רְבִיעִי. עַד שִׁיעֲבִירָנוּ כָּל הַמְּדִינָה כָּלָה דֶּרֶךְ גִּגּוֹת וַחֲצֵרוֹת, אוֹ דֶּרֶךְ גִּגּוֹת וְקְרָפּוֹת, אוֹ דֶּרֶךְ חֲצֵרוֹת וְקְרָפּוֹת, אוֹ דֶּרֶךְ שְׁלִשְׁתָּן מִזֶּה לְזֶה וּמִזֶּה לְזֶה וּבִלְבָד שְׁלֹא יִכָּנס בְּכָלִי זֶה, לְבֵית מִן הַבָּתִּים, אֲלֹא אִם עָרְבוּ כָּל אֲנָשֵׁי הַמְּקוֹמוֹת הָאֵלּוּ, עֲרוֹב אֶחָד.

כא. וְכֵן אִם שָׁבַת הַכָּלִי בַּבֵּית, וְהוֹצִיאוֹ לְחֲצֵר לֹא יַעֲבִירָנוּ לְחֲצֵר אַחֲרָת, אוֹ לָגָג אַחֵר, אוֹ לְרֹאשׁ הַכּוֹתֵל, אוֹ לְקְרָפֶף: אֲלֹא אִם כֵּן עָרְבוּ כָּל אֲנָשֵׁי הַמְּקוֹמוֹת שֶׁמַּעֲבִירִין בָּהֶן כָּלִי זֶה, עֲרוֹב אֶחָד.

כב. בּוֹר שְׂבִין שְׁתֵּי חֲצֵרוֹת אֵין מְמַלְאִין מִמֶּנּוּ בַשָּׁבַת, אֲלֹא אִם כֵּן עָשׂוּ לוֹ מַחֲצָה גְבוּהָהּ עֲשָׂרָה טַפָּחִים, כְּדֵי שִׁיהִיָּה כָּל אֶחָד וְאֶחָד דּוֹלָה מִרְשׁוֹתָיו. וְהֵיכָן מַעֲמִידִין אֶת הַמַּחֲצָה: אִם הֵיטָה לְמַעְלָה מִן הַמַּיִם, צָרִיךְ שִׁיהִיָּה טַפַּח מִן הַמַּחֲצָה יוֹרֵד בְּתוֹךְ הַמַּיִם, וְאִם הֵיטָה הַמַּחֲצָה כָּלָה בְּתוֹךְ הַמַּיִם, צָרִיךְ שִׁיהִיָּה טַפַּח מִמָּנָה יוֹצֵא לְמַעְלָה מִן הַמַּיִם כְּדֵי שֶׁתִּהְיֶה נִפְרֶת רְשׁוֹת זֶה, מִרְשׁוֹת זֶה.

כג. וְכֵן אִם עָשׂוּ עַל פִּי הַבּוֹר קוֹרָה רַחְבָּהּ אַרְבָּעָה טַפָּחִים, זֶה מְמַלֵּא מִצַּד הַקּוֹרָה וְזֶה מְמַלֵּא מִצַּדָּה הַשְּׁנִי, וּכְאֵלוּ הַבְּדִילָה חֵלֶק זֶה מִחֵלֶק זֶה, אֵף עַל פִּי שֶׁהַמַּיִם מַעֲרָבִין מִלְּמַטָּה: קָל הוּא שֶׁהִקִּילוּ חֲכָמִים, בַּמַּיִם.

כד. בְּאֵר שֶׁבְּאֲמָצַע הַשְּׁבִיל בֵּין שְׁנֵי כּוֹתְלֵי חֲצֵרוֹת אֵף עַל פִּי שְׁהִיא מְפִלְגַת מְכוֹתֵל זֶה אַרְבָּעָה טַפָּחִים, וּמְכוֹתֵל זֶה אַרְבָּעָה טַפָּחִים שְׂבִינֵיהֶם מְמַלְאִין מִמָּנָה, וְאֵין צָרִיכִין לְהוֹצִיא זִיזִין עַל גְּבֵה: שְׂאִין אָדָם אוֹסֵר עַל חֲבֵרוֹ, דֶּרֶךְ אוֹיֵר.

כה. חֲצֵר קֶטְנָה שֶׁנִּפְרָצָה בְּמִלּוּאָה לְחֲצֵר גְּדוֹלָה מִבְּעוֹד יוֹם אֲנָשֵׁי גְדוֹלָה מַעֲרָבִין לְעֶצְמָן וּמִתְרִים, שֶׁהָרִי נִשְׁאָר לָהֶן פָּסִין מִכָּאן וּמִכָּאן; וְאֲנָשֵׁי קֶטְנָה אֲסוּרִין לְהוֹצִיא מִבְּתִיהֶן לְחֲצֵר שְׁלֵהֶן, עַד שִׁיעֲרָבוּ עִם בְּנֵי הַגְּדוֹלָה עֲרוֹב אֶחָד: שְׁדִיּוּרִין שֶׁלְּגְדוֹלָה חֲשׁוּבִין בְּקֶטְנָה, וְאֵין דִּיּוּרֵי קֶטְנָה חֲשׁוּבִין בְּגְדוֹלָה.

כו. שְׁתֵּי חֲצֵרוֹת שֶׁעָרְבוּ עֲרוֹב אֶחָד דֶּרֶךְ הַפֶּתַח שְׂבִינִיהֶן, אוֹ

דֶּרֶךְ הַחֲלוֹן, וְנִסְתַּם הַפֶּתַח אוֹ הַחֲלוֹן בַּשַּׁבָּת כָּל אַחַת וְאַחַת
מִתֵּרֵת לַעֲצָמָה: הוֹאִיל וְהִתְרָה מִקְצַת שַׁבָּת, הִתְרָה כָּלָה. וְכֵן
שְׁתֵּי חֲצֵרוֹת שְׁעָרָה זֶה לַעֲצָמָה וְזֶה לַעֲצָמָה, וְנָפַל כּוֹתֵל שְׁבִינִיָּהּ
בַּשַּׁבָּת אֵלּוּ מִתְרִים לַעֲצָמָן וּמוֹצִיאִין מִבִּתְיָהּן וּמִטְּלִין עַד
עֵיקַר הַמַּחֲצָה, וְאֵלּוּ מִטְּלִין בֵּין עַד עֵיקַר הַמַּחֲצָה: הוֹאִיל
וְהִתְרָה מִקְצַת שַׁבָּת, הִתְרָה כָּלָה, אָף עַל פִּי שְׁנַתּוֹסְפוֹ הַדִּיּוּרִין
שֶׁהַדִּיּוּרִין הַבָּאִין בַּשַּׁבָּת, אֵינָן אוֹסְרִין. נִפְתַּח הַחֲלוֹן וְנַעֲשֶׂה
הַפֶּתַח בַּשְּׂגָגָה, אוֹ שְׁעָשׂוּ גוֹיִים לְדַעְתָּן חֲזָרוּ לְהִתְרֵן. וְכֵן שְׁתֵּי
סְפִינּוֹת שֶׁהָיוּ קְשׁוּרוֹת זֶה בְּזֶה וְעָרְבוּ, וְנִפְסְקוּ אֲסוּר לְטַלֵּט מִזֶּה
לְזֶה, וְאִפְלוּ הָיוּ מְקֻפּוֹת מִחֲצָה; חֲזָרוּ וְנִקְשְׁרוּ בְּשׁוּגָג, חֲזָרוּ
לְהִתְרֵן.